

นางสาวจอมขวัญ คงสกุล, CFA CAIA

ผู้ช่วยเลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ทีมโฆษก และฝ่ายฟินเทค

หลังจากบทความเรื่อง “น้ำใจคนไทยในยุคดิจิทัล ใช้ Crowdfunding ร่วมบริจาคสู้ COVID-19” เผยแพร่ไปเมื่อวันที่ 6 เมษายน ที่ผ่านมา มีผู้สนใจสอบถามเข้ามาอย่างต่อเนื่องว่า การระดมทุนแบบ Crowdfunding มีความเสี่ยงหรือข้อควรระวังอะไรบ้าง เพราะท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังมีโครงการรับบริจาคและระดมทุนด้วย Crowdfunding เกิดขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ยิ่งเป็นการเน้นย้ำว่าพลังเงินเล็ก ๆ จากคนจำนวนมาก ได้ช่วยเปิดโอกาสให้สามารถระดมทุนเพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้เงินของกิจการหรือโครงการใหม่ ๆ ได้อย่างสะดวก ภายในเวลาอันรวดเร็ว และด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินทุนที่น้อยกว่า

แต่ในขณะเดียวกันทุกท่านควรระวัง เพราะยังมีผู้ไม่ประสงค์ดีที่ฉวยโอกาสหาประโยชน์จากความใจดี มีน้ำใจของคนไทยตั้งโครงการหลอก ๆ ขึ้นมาขายฝัน โดยอ้างว่าเป็นการระดมทุนแบบ Crowdfunding โดยเฉพาะในรูปแบบบริจาค (Donation) และในรูปแบบสิ่งของ (Reward) ผ่านแพลตฟอร์มที่ทำขึ้นเอง ไม่ใช่ใช้บริการแพลตฟอร์ม หรือ “คนกลาง” ที่น่าเชื่อถือ ซึ่งการหลอกลวงเช่นนี้น่าจะส่งผลกระทบต่อภาระระดมทุนของผู้ที่ตั้งใจทำดีเพื่อช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริงอยู่ไม่น้อย เพราะฉะนั้นนอกจากจะเตือนให้ทุกท่านระวังกลุ่มที่หลอกลวงแล้ว ขอให้กำลังใจผู้ที่ตั้งใจทำดีโดยใช้ crowdfunding เป็นช่องทางในการระดมทุนในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

จากรูปแบบของ Crowdfunding ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 4 ประเภท* (บริจาค / สิ่งของ / การกู้ยืม / หลักทรัพย์) มีเพียง Crowdfunding รูปแบบหลักทรัพย์เท่านั้น ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. โดย คนกลาง หรือ Funding Portal ที่ทำหน้าที่คัดกรองบริษัทที่จะระดมทุนต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ซึ่งปัจจุบันมีผู้ได้รับความเห็นชอบ 3 ราย ได้แก่ ไลฟ์ฟินคอร์ป (เฉพาะหุ้น) สินวัฒนา (เฉพาะหุ้น) และ เพียร์ทาวเวอร์ แพลตฟอร์ม (หุ้นและหุ้นกู้)

ขณะที่ คนกลาง หรือ แพลตฟอร์ม Crowdfunding รูปแบบของการกู้ยืม (Peer-to-Peer lending) ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และมีธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทำหน้าที่กำกับดูแลตัวกลางในการจับคู่ผู้กู้ที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีแพลตฟอร์มใดได้รับอนุญาต

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการระดมทุนด้วย Crowdfunding รูปแบบใด ผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขให้ละเอียดรอบคอบก่อนตัดสินใจโอนเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 2 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

1. **ผู้ระดมทุน หรือ กลุ่มคนที่ขอระดมทุน** เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าบุคคลเหล่านั้นมีตัวตนหรือการประกอบกิจการจริงหรือไม่ เนื่องจากอาจมีมีฉ้อโกงหรือผู้ไม่หวังดี ตั้งใจใช้ Crowdfunding มาเป็นเครื่องมือในการหลอกลวง มีการแอบอ้างบุคคลที่มีชื่อเสียงมาประชาสัมพันธ์ หรือชักชวนคนรู้จักมาลงทุน เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับรู้ในวงกว้าง

2. **ความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์ม หรือ คนกลาง** ที่จะมาทำหน้าที่คัดเลือกโครงการ หรือ คัดกรองบริษัทที่จะระดมทุน ก่อนที่จะนำมาเสนอให้กับผู้สนใจ การเลือกระดมทุนผ่านแพลตฟอร์มที่น่าเชื่อถือ หรือ แพลตฟอร์มที่ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานกำกับดูแลจะช่วยให้อยู่สบายใจได้ระดับหนึ่งว่า เงินที่ให้ไปจะถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นอกจากจะต้องทราบความเสี่ยงและใช้ความระมัดระวังในการลงทุนแล้ว ภายหลังจากที่ลงทุนก็ควรจะต้องติดตามความคืบหน้าของโครงการอย่างใกล้ชิดด้วย ว่าการระดมทุนมีโอกาสที่จะไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่ จะติดต่อขอเงินคืนหรือร้องเรียนกับหน่วยงานกำกับดูแลได้อย่างไร หรือหากการระดมทุนสำเร็จแล้วมีการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้หรือไม่

สำหรับ Crowdfunding รูปแบบหลักทรัพย์นั้น ผู้ลงทุนสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. ได้ที่

www.sec.or.th/TH/Pages/MarketData/ListOperator.aspx หรือแอปพลิเคชัน “SEC Check First”

สุดท้ายนี้ หากผู้ลงทุนมีข้อสอบถามหรือมีเบาะแสเกี่ยวกับการดำเนินการที่น่าสงสัยของ Crowdfunding ในรูปแบบหลักทรัพย์ โปรดแจ้ง SEC Help Center ที่สายด่วน ก.ล.ต. โทร. 1207 ได้ 24 ชั่วโมง เพื่อการตรวจสอบในเชิงลึกต่อไปค่ะ

ข้อมูลประกอบ

รูปแบบของ Crowdfunding มี 4 ประเภท ประกอบด้วย

1. **รูปแบบบริจาค (Donation)** เหมาะสำหรับองค์กรที่มุ่งทำประโยชน์เพื่อสังคมหรือเพื่อการกุศล เนื่องจากผู้บริจาคไม่หวังจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนนอกจาก “ความสุขทางใจ” ตัวอย่างแพลตฟอร์มนี้ในประเทศไทย ได้แก่ เทใจดอทคอม (taejai.com) สินวัตนา โซเชียล คราวด์ฟนดิง (social.sinwattana.com) หรือ มูลนิธิก้าวคนละก้าว (kaokonlakao.com)
2. **รูปแบบสิ่งของ (Reward)** ซึ่งเจ้าของโครงการส่วนใหญ่มีไอเดียใหม่ ๆ และต้องการระดมทุนผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อผลิตภัณฑ์ที่ไม่เคยมีมาก่อน โดยผู้ระดมทุนจะได้รับสินค้าที่ผลิตได้หรือสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับสินค้านั้นตอบแทนในอนาคต
3. **รูปแบบของการกู้ยืม (Peer-to-Peer lending)** เป็นการกู้ยืมระหว่างบุคคลกับบุคคลผ่านช่องทางออนไลน์ โดยมีตัวกลางจัดให้มีสัญญาสินเชื่อระหว่างกัน และผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย ซึ่ง

รูปแบบนี้ แพลตฟอร์มต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และมีธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทำหน้าที่กำกับดูแลตัวกลางในการจับคู่ผู้กู้ที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีแพลตฟอร์มใดได้รับอนุญาต

4. รูปแบบหลักทรัพย์ (Investment) เป็นการระดมทุนที่ให้หุ้นหรือหุ้นกู้ ซึ่งถือเป็นการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนรูปแบบหนึ่งและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. โดยจะมีตัวกลาง หรือ Funding Portal ที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ทำหน้าที่คัดกรองบริษัทที่จะระดมทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจได้รับเงินปันผลหรือส่วนต่างราคาหากเป็นการลงทุนในหุ้น และได้ดอกเบี้ยหากลงทุนหุ้นกู้ ปัจจุบันมีผู้ได้รับความเห็นชอบ 3 ราย ได้แก่ ไลฟ์ฟินคอร์ป (เฉพาะหุ้น) สินวัฒนา (เฉพาะหุ้น) และ เพียร์พาวเวอร์ แพลตฟอร์ม (หุ้นและหุ้นกู้)